

DE VARIGE GEVINSTER VED MIDLERTIDIGHED

af Michelle From Hoxer

Skabes der varige værdier af midlertidige anvendelser – og i så fald for hvem? Det er hovedspørgsmålet i et nyt forskningsprojekt under Center for Strategisk Byforskning.

De tykke mure på den tidligere Polytekniske Lærestanstalt på Øster Voldgade i København holder gangene behageligt kølige på en varm sommerdag som denne, hvor jeg møder lektor Anne Gravsholt Busck, der er ansat på Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning under Københavns Universitet.

Anne Gravsholt Busck har indvilliget i at fortælle om et nyt forskningsprojekt under Center for Strategisk Byforskning (CSB). Sammen med seks andre forskere skal hun forsøge at måle de (potentielt) varige værdier af midlertidige aktiviteter og anvendelse, som vi kender dem fra bl.a. Refshaleøen, Carlsberg Byen og Papirøen i København samt fra tidligere havne- og industriarealer i en lang række mindre byer.

For 7-8 år siden begyndte Anne

Gravsholt Busck at interessere sig for det midlertidige – og hun var i første omgang optaget af de planlægningsmæssige aspekter. Sidenhen trængte spørgsmålet om opfølgning på de mange projekter sig også på.

”Jeg er blevet mere og mere interesseret i at se på, hvordan vi egentlig kan forstå det, der foregår. På den ene side ved at konceptualisere det midlertidige – og på den anden side ved at se på, hvad det gør ved byen og hvilke varige værdier, vi eventuelt får ud af det. Får vi noget til byen, som bliver hængende?”, spørger hun og formulerer hermed udgangspunktet for forskningsprojektet.

Formålet med projektet er at grave et spadestik dybere end blot det beskrivende og i stedet se på, om de mange aktiviteter og anvendelser rent

faktisk bidrager mere langsigtet til et område eller en by.

”Midlertidighed anvendes efterhånden strategisk i byudvikling – for eksempel til at kickstarte udviklingen af et område. Der er allerede skrevet en del om emnet, men det har ofte karakter af erfaringsopsamling”, siger hun og viser en række eksempler frem.

Aktiviteten eller stedet

Rammerne for projektet er endnu ikke fastlagt, og forskerne er midt i processen med at kategorisere og konceptualisere. Herefter udvælges de, fortrinsvis strategisk planlagte, danske projekter, som skal følges – også efter de er afsluttet.

”Vi vil blandt andet gerne tale med dem, der har sat aktiviteten i gang og høre, om de forholder sig til aktivitetens betydning for byen på længere sigt,” siger hun. Hun forklarer, at de i forskningsprojektet er blevet opmærksomme på, at det er vigtigt at skelne mellem om man fokuserer på selve aktiviteten eller på stedet:

”Hvis man har fokus på aktiviteten, så kan den i princippet foregå hvor som helst, og den bidrager ikke nødvendigvis til det specifikke sted,

I Danmark bruges midlertidige aktiviteter ofte strategisk, til at kickstarte bylivet i et område, fx forud for en omdannelsesproces. Det har man gjort mange steder i København, fx her på Papirøen, hvor der er indrettet Streetfood marked i en af de gamle haller.

men mere til byen som sådan. Hvis man ser på stedet, handler det om, hvordan den givne aktivitet sammen med andre aktiviteter kan gøre et eller andet for det her sted. Det handler også om at se på, hvem der sætter tingene i gang”, siger hun og fremhæver Berlin og København som eksempler på to væsensforskellige tilgange til midlertidige anvendelser.

I Berlin opstod det midlertidige næsten besætteragtigt på byens tomme arealer, fortæller Anne Gravsholt Busck, mens der i København mere var tale om et decideret planlagt greb med det formål at skabe liv og aktivitet på områder, før der bygges. Berlin er et eksempel på en såkaldt "shrinking city", mens København er en fuldt planlagt storby i vækst.

"I København igangsætter kommunen det midlertidige og sætter rammer for det. I Berlin stod man med nogle tomme arealer, hvor man mere eller mindre lod dem, der ville, gøre noget og prøve ting af – selvom de i Berlin også er begyndt at bruge midlertidige anvendelser mere strategisk", siger hun og fortsætter:

"I takt med, at det midlertidige har bevæget sig fra det uplanlagte og tilfældige til at blive en strategisk indsats fra kommunal side, så bliver man nødt til at se på det på en anden måde. Det er andre aktører, der kommer på banen og en anden måde, vi skal forstå det på".

Et bredt værdibegreb

Centralt i forskningsprojektet står fastlæggelsen af de værdier, der skal

måles på. De rent økonomiske som fx værdistigning af områdets boliger fremhæves ofte som en positiv effekt af midlertidighed, og de lader sig selvsagt nemmere afmåle, mens det forholder sig anderledes med de sociale værdier (fællesskaber, øget livskvalitet mm.), som projekterne også ofte tilskrives.

Anne Gravsholt Busck og hendes kollegaer i CSB er blevet enige om, at de bør lade sig inspirere af andre discipliner og fagligheder end de byplanfaglige for at kunne opstille de rette værdier og metoder til at måle den varige effekt af midlertidige anvendelser.

"Vi kan godt kategorisere i forskellige værdier, men det giver ikke nødvendigvis en forståelse af, hvad projekterne samlet set giver til et område. Derfor vil vi også se på fx kunst i byen, aktivisme, investeringer, byudvikling og stedsidentitet, der ikke er bundet til midlertidighed men som det midlertidige kan have en betydning for" forklarer hun.

CSB har inviteret personer med praktisk erfaring inden for midlertidighed og teoretikere med nye perspektiver til en workshop om emnet, som afholdes 25. august (i skrivende stund endnu ikke afholdt), som skal være med til at kickstarte forskningsprojektet, som endnu mangler midler for at kunne realiseres.

På Byplanmødet 2016 i Malmö er CSB og "midlertidighedsprojektet" også repræsenteret med deltagelse af bl.a. Anne Gravsholt Busck. •

Anne Gravsholt Busck

Uddannet agronom fra Den Kongelige Veterinære Landbohøjskole i 1997, senere uddannet ph.d. fra samme sted. Fra 2004 ansat på Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet (tidl. Geografisk Institut) med speciale i policyanalyse og planlægningsprocesser. Anne Gravsholt Busck er tilknyttet CSB.

ARTIKLEN ER
STØTTET AF

Center for Strategisk Byforskning

CSB er et netværk af forskere fra Arkitektskolen Aarhus, Aalborg Universitet og Københavns Universitet. Centrets fokus er rettet mod de ændringer af vore byer, der viser sig som svækkelse af grænserne mellem byer og landskaber.

Dette er den trettende i rækken af artikler om centrets forskning.

Se mere på

www.byforskning.ku.dk

I Berlin er mange af de midlertidige aktiviteter opstået spontant, når borgere har taget ubenyttede arealer i brug. Et eksempel er Urban Gardening bevægelsen, som er stor i Berlin. Her er et eksempel fra Prinzessinengarten i Neukölln.